

Методологічно-правові засади здійснення виховної роботи у вищих навчальних закладах МВС УКРАЇНИ

О. С. Проневич, докт. юрид. наук

Харківський національний університет внутрішніх справ

Виховна робота належить до безумовних пріоритетів організаційно-дидактичної діяльності вищих навчальних закладів Міністерства внутрішніх справ України. Аналіз п. 1.1 чинного Положення про вищі навчальні заклади МВС від 14.02.2008 № 62 дає підстави стверджувати щодо нормативно-правового закріплення цілісної засадничої освітньо-виховної тріади «навчання – виховання – професійна підготовка», що відображає специфіку діяльності відомчих вишів, націлених на підготовку висококваліфікованих кадрів для органів і підрозділів МВС та інших центральних органів виконавчої влади.

У відповідності до існуючої парадигми виховна робота з особовим складом органів внутрішніх справ тлумачиться як комплекс організаційних, морально-психологічних, інформаційних, педагогічних, правових, культурно-просвітницьких та соціальних заходів, спрямованих на забезпечення формування і розвитку у постійного та перемінного складу особистої відповідальності за свідоме виконання вимог законодавства, дотримання деонтологічних стандартів, формування активної громадянської життєвої позиції, усвідомлення виняткової важливості соціальної місії органів охорони правопорядку, перманентне підвищення рівня духовної культури, розвиток комунікативних навичок тощо.

Передбачена чинним законодавством України наділеність працівників органів внутрішніх справ дискреційними повноваженнями об'єктивно зумовлює акцентування особливої уваги при реалізації виховних заходів з курсантами вищих навчальних закладів МВС України на цілеспрямованому формуванні правосвідомості та особистісних якостей відповідно до загальнолюдських, національно-патріотичних і морально-етичних норм.

Основоположні завдання виховної роботи у вищих навчальних закладах МВС України узагальнено можна визначити таким чином: підвищення ефективності оперативно-службової діяльності органів внутрішніх справ шляхом формування у особового складу цілісного уявлення щодо важливості соціальної місії суб'єктів правоохоронної діяльності; прищеплення курсантам усвідомленого прагнення до бездоганного виконання службового обов'язку на основі дотримання

вимог законності та дисципліни; створення умов для духовного збагачення курсантів, постійного підвищення рівня правової культури та професійної майстерності; оволодіння навичками культури поведінки та спілкування з громадянами; узагальнення та впровадження у практичну діяльність апробованого позитивного досвіду тощо.

Виховна робота з курсантами має комплексний та безперервний характер, що зумовлює існування досить широкого кола суб'єктів виховної діяльності. До них належать керівники органів і підрозділів, працівники апаратів по роботі з персоналом, помічники керівників органів і підрозділів по роботі з персоналом та організації виховної роботи. Особлива увага приділяється залученню до виховної роботи громадських організацій, створених у відомчих вищих закладах освіти (ради курсантів і слухачів, ради командирів, навчальні, культурно-масові, спортивно-масові, господарсько-побутових комісії тощо). Реалізація виховного впливу на курсантську спільноту у позааудиторний час досить ефективно забезпечується кураторами навчальних груп, які призначаються з числа найдосвідченіших науково-педагогічних працівників, потенційно спроможних позитивно впливати на особистісне та професійне становлення майбутніх правоохоронців. Зважаючи на необхідність забезпечення наступності кращих традицій організації та забезпечення охорони правопорядку в органах і підрозділах внутрішніх справ, особливий наголос робиться на ствердженні інституту наставництва (як на стадії проходження курсантами ознайомчої (виробничої) практики та стажування у комплектуючих органах, так й при заміщенні посад випускниками вищих навчальних закладів).

Виховна робота з курсантами вищих навчальних закладів МВС України організовується з обов'язковим урахуванням специфіки корпоративної культури та особливостей життя і побуту. Важливою умовою є поєднання масових, групових та індивідуальних форм і засобів виховання. До апробованих форм виховної роботи доцільно віднести соціально-гуманітарну підготовку, індивідуальну виховну роботу, інформування щодо найважливіших подій у житті суспільства, організацію урочистих культурно-масових заходів, духовно-просвітницьку роботу, пропаганду здорового способу життя тощо.

Резюмуючи, зазначимо, що виховна робота у вищих навчальних закладах МВС України ґрунтується на розвиненій нормативно-правовій базі, що створює можливості для гармонійного поєднання позитивних відомчих традицій та сучасних інноваційних підходів. Водночас наголосимо, що методологічні засади виховної роботи

упродовж тривалого часу залишаються незмінними, оскільки базуються на визнанні примату загальнолюдських цінностей і християнських чеснот. Такий підхід сприяє підготовці висококваліфікованих та відповідальних фахівців, здатних легко адаптуватися у сучасному суспільстві та ефективно вирішувати складні завдання у контексті здійснення оперативно-службової діяльності.